

Republica Moldova

PARLAMENTUL

LEGE Nr. LP64/2023
din 30.03.2023

cu privire la Curtea Supremă de Justiție

Publicat : 06.04.2023 în MONITORUL OFICIAL Nr. 117-118 art. 190 Data intrării în vigoare

MODIFICAT

[LP353 din 24.11.23, MO465-467/07.12.23 art.804; în vigoare 07.12.23](#)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul legii

(1) Prezenta lege reglementează rolul și atribuțiile Curții Supreme de Justiție, modul de selectare și numire a judecătorilor Curții Supreme de Justiție.

(2) Activitatea Curții Supreme de Justiție este reglementată de Constituția Republicii Moldova, de prezenta lege și de alte acte normative în măsura în care acestea nu contravin prezentei legi.

Articolul 2. Rolul Curții Supreme de Justiție

(1) Curtea Supremă de Justiție este instanța judecătorească supremă din Republica Moldova.

(2) Rolul Curții Supreme de Justiție constă în asigurarea interpretării și aplicării uniforme a legislației în sistemul de justiție.

Capitolul II

COMPETENȚA CURȚII SUPREME DE JUSTIȚIE

Articolul 3. Atribuțiile Curții Supreme de Justiție

Curtea Supremă de Justiție are următoarele atribuții:

a) examinează, în calitate de primă instanță, categoriile de cauze stabilite de lege;

b) examinează, în calitate de instanță de recurs, cauzele de importanță socială și juridică, precum și cele care relevă încălcări deosebit de grave ale legii și ale drepturilor omului;

c) examinează cererile de revizuire în cazurile stabilite de lege;

d) ridică excepții de neconstituționalitate a actelor normative care urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze concrete;

e) soluționează alte tipuri de cereri și probleme juridice prevăzute de lege.

Articolul 4. Unificarea practicii judiciare

(1) În scopul asigurării interpretării și aplicării uniforme a legislației în sistemul de justiție, Curtea Supremă de Justiție:

a) elaborează ghiduri cu privire la aplicarea legislației procesuale, la individualizarea pedepselor penale și a sancțiunilor contravenționale;

b) emite, la solicitarea instanțelor judecătorești, avize consultative cu privire la aplicarea legislației;

c) decide asupra demersului în interesul legii;

d) participă periodic la întâlniri cu judecătorii, procurorii și avocații;

e) întreprinde alte măsuri necesare pentru uniformizarea procesului de aplicare a legislației, prevăzute în regulamentul Curții Supreme de Justiție.

(2) Actele emise în temeiul alin.(1) lit. a)-c) au caracter de recomandare și se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție.

Articolul 5. Demersul în interesul legii

(1) Președintele Curții Supreme de Justiție sau 3 judecători ai acesteia, președinții curților de apel, Procurorul General, președintele Uniunii Avocaților, Avocatul Poporului pot înainta Curții Supreme de Justiție demersuri în interesul legii pentru ca aceasta să se pronunțe asupra problemelor de drept care, prin hotărâri irevocabile, au fost soluționate diferit de către instanțele judecătorești.

(2) În conținutul demersului în interesul legii se menționează hotărârile judecătorești irevocabile din care rezultă că problema de drept a fost soluționată diferit.

(3) Admisibilitatea demersului în interesul legii se examinează de un complet de judecată din 5 judecători ai Curții Supreme de Justiție. Demersul în interesul legii se declară admisibil dacă soluțiile diferite reprezintă o discrepanță majoră în interpretarea sau aplicarea legislației.

(4) Demersul în interesul legii declarat admisibil se examinează în ședință publică de un complet de judecată din 11 judecători ai Curții Supreme de Justiție, alții decât cei care

au depus demersul în interesul legii. La ședință sunt invitați, pentru prezentarea opiniei, autorul/autorii demersului în interesul legii și alți subiecți interesați sau vizați direct de problema de drept examinată. La necesitate, problema expusă în demersul în interesul legii se examinează la ședința Consiliului științific consultativ.

(5) Completul de judecată care examinează demersul în interesul legii emite o hotărâre motivată în care explică modul de interpretare sau aplicare a legii în viitor. Hotărârea este semnată de președintele completului de judecată.

(6) Hotărârea cu privire la examinarea demersului în interesul legii se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și nu are efect asupra cauzelor soluționate irevocabil.

Capitolul III

COMPONENȚA ȘI ORGANIZAREA

CURȚII SUPREME DE JUSTIȚIE

Articolul 6. Componenta și organizarea

Curții Supreme de Justiție

(1) Curtea Supremă de Justiție are 20 de judecători.

(2) Curtea Supremă de Justiție este condusă de președinte, care este asistat de un vicepreședinte.

(3) Modul de organizare a Curții Supreme de Justiție se stabilește în prezenta lege și în regulamentul Curții Supreme de Justiție.

(4) În cadrul Curții Supreme de Justiție activează Consiliul științific consultativ. Modul de organizare și funcționare a Consiliului științific consultativ se stabilește în regulamentul Curții Supreme de Justiție.

Articolul 7. Judecătorii Curții Supreme de Justiție

(1) Judecătorii Curții Supreme de Justiție sunt numiți după cum urmează:

a) 11 - din rândul judecătorilor;

b) 9 - din rândul avocaților, procurorilor sau profesorilor universitari în domeniul dreptului.

(2) Poate fi numită judecător al Curții Supreme de Justiție persoana care:

1) întrunește condițiile stabilite la art. 6 alin.(1) lit. a), b) și d)-g) din Legea nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului;

2) are cel puțin una dintre următoarele experiențe:

a) 8 ani efectiv lucrați în calitate de judecător;

b) 6 ani efectiv lucrați în calitate de judecător al Curții Constituționale sau al Curții Europene a Drepturilor Omului;

c) 10 ani efectiv lucrați în calitate de avocat, procuror sau profesor universitar în domeniul dreptului;

3) are calitățile și abilitățile profesionale necesare pentru a exercita funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, stabilite la alin. (3).

(3) Candidații la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție sunt selectați de Consiliul Superior al Magistraturii în bază de merit, în urma unui concurs public. Candidații sunt apreciați în baza calităților și abilităților profesionale, care includ:

a) capacitatea de a înțelege și a analiza situațiile juridice complexe;

b) claritatea exprimării scrise și verbale;

c) abilitatea de a lucra în echipă și de a respecta opiniile colegilor, precum și de a le contesta și dezbate în mod constructiv;

d) abilitatea de a lucra în situații care implică stres și de a realiza sarcinile cu promptitudine;

e) experiența relevantă funcției;

f) viziunea privind rolul Curții Supreme de Justiție în dezvoltarea dreptului.

(4) La selectarea candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, prevederile art. 10 alin. (2) din Legea nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului nu se aplică. Procedura de selectare a candidaților se stabilește de Consiliul Superior al Magistraturii.

(5) Judecătorul Curții Supreme de Justiție se numește în funcție de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Președintele Republicii Moldova emite decretul de numire în funcție a judecătorului Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la data primirii propunerii. Dacă este necesară o examinare suplimentară a dosarului candidatului sau a informației deținute de o autoritate publică despre candidatul respectiv, acest termen poate fi prelungit cu 15 zile.

(6) Dacă există circumstanțe care confirmă incompatibilitatea candidatului cu funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție sau încălcarea procedurii de selectare a candidatului, Președintele Republicii Moldova refuză motivat numirea și informează Consiliul Superior al Magistraturii. La propunerea repetată a Consiliului Superior al Magistraturii, votată de cel puțin 2/3 din membrii săi, Președintele Republicii Moldova emite decretul privind numirea în funcție a judecătorului Curții Supreme de Justiție.

(7) Judecătorul Curții Supreme de Justiție își începe activitatea din ziua indicată în decretul de numire în funcție.

Articolul 8. Plenul Curții Supreme de Justiție

(1) Plenul Curții Supreme de Justiție este compus din toți judecătorii Curții Supreme de Justiție. Ședințele Plenului sunt conduse de președintele Curții Supreme de Justiție.

(2) Plenul Curții Supreme de Justiție se convoacă ori de câte ori este necesar, dar nu mai rar decât o dată în trimestru, în modul stabilit în regulamentul Curții Supreme de Justiție. Plenul se convoacă în ședințe extraordinare la inițiativa președintelui Curții Supreme de Justiție sau la cererea a cel puțin 5 judecători ai Curții Supreme de Justiție.

(3) Plenul Curții Supreme de Justiție este deliberativ dacă la ședință participă cel puțin 2/3 din judecătorii Curții Supreme de Justiție aflați în exercițiul funcției. Plenul adoptă hotărâri cu votul majorității simple a judecătorilor prezenți. Hotărârile Plenului Curții Supreme de Justiție sunt semnate de președintele ședinței.

(4) Plenul Curții Supreme de Justiție are următoarele atribuții:

- a) aprobă regulamentul Curții Supreme de Justiție;
- b) aprobă organigrama secretariatului Curții Supreme de Justiție;
- c) la propunerea președintelui Curții, după caz, decide asupra specializării judecătorilor Curții Supreme de Justiție;
- d) stabilește, anual, componența completelor de judecată;
- e) numește, în urma unui concurs public, jurisconsultul și secretarul general al Curții Supreme de Justiție;
- f) aprobă proiectul bugetului și planul de activitate ale Curții Supreme de Justiție;
- g) confirmă componența Consiliului științific consultativ;
- h) aprobă ghidurile cu privire la aplicarea legislației procesuale, la individualizarea pedepselor penale și a sancțiunilor contravenționale;
- i) solicită, la necesitate, Curții Europene a Drepturilor Omului emiterea unui aviz consultativ în chestiuni de principiu privind interpretarea sau aplicarea drepturilor și libertăților prevăzute în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în protocoalele acesteia;
- j) aprobă raportul anual de activitate al Curții Supreme de Justiție;
- k) alte atribuții stabilite de lege și de regulamentul Curții Supreme de Justiție.

(5) Plenul Curții Supreme de Justiție adoptă hotărârea privind solicitarea emiterii unui aviz consultativ în cazul prevăzut la alin. (4) lit. i), la propunerea completului de judecată, doar în legătură cu o cauză aflată în examinare, la orice etapă a judecării acesteia.

(6) Hotărârile Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la administrarea instanței sunt obligatorii pentru toți judecătorii și angajații Curții Supreme de Justiție.

(7) Ședințele Plenului Curții Supreme de Justiție sunt publice. Plenul Curții Supreme de Justiție poate decide motivat ca ședința sau o parte din ea să fie închisă.

(8) Judecătorii participă la ședința Plenului Curții Supreme de Justiție în persoană sau, dacă acest lucru nu este posibil, prin intermediul mijloacelor electronice. Data și modul de desfășurare a ședinței se anunță pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție cu cel puțin 7 zile înainte de desfășurarea acesteia, cu excepția ședințelor extraordinare, care pot fi anunțate în termene mai restrânse.

Articolul 9. Președintele și vicepreședintele

Curții Supreme de Justiție

(1) Curtea Supremă de Justiție este condusă de un președinte, selectat din rândul judecătorilor săi, în bază de merit, de către Consiliul Superior al Magistraturii.

(2) Plenul Curții Supreme de Justiție propune Consiliului Superior al Magistraturii candidații la funcția de președinte care, în urma votului secret, au obținut cel puțin 3 voturi.

(3) Modul de organizare a concursului pentru selectarea candidaților la funcția de președinte al Curții Supreme de Justiție se stabilește de Consiliul Superior al Magistraturii. Candidații sunt evaluați de către Consiliul Superior al Magistraturii în baza următoarelor criterii:

a) capacitatea de a reprezenta eficient Curtea Supremă de Justiție;

b) abilități de conducere a activității Curții Supreme de Justiție și de coordonare a activității judecătorilor;

c) viziunea privind îmbunătățirea activității Curții Supreme de Justiție.

(4) Președintele Curții Supreme de Justiție se numește în funcție pentru un mandat de 4 ani. Aceeași persoană poate fi numită în funcția de președinte al Curții Supreme de Justiție pentru cel mult 2 mandate.

(5) Președintele Curții Supreme de Justiție are următoarele atribuții:

a) coordonează activitatea judecătorilor Curții Supreme de Justiție;

b) coordonează activitatea jurisconsultului și a secretarului general al Curții Supreme de Justiție;

c) reprezintă Curtea Supremă de Justiție în relațiile cu alte autorități și instituții publice din țară și de peste hotare;

d) convoacă Plenul Curții Supreme de Justiție în modul stabilit la art. 8 alin. (2);

e) prezintă Plenului Curții Supreme de Justiție proiectul bugetului anual al Curții Supreme de Justiție;

f) asigură gestionarea finanțelor publice și administrarea patrimoniului public, în

conformitate cu principiile bunei guvernări;

g) numește în funcție funcționarii publici din cadrul secretariatului Curții Supreme de Justiție, modifică, suspendă și încetează, în condițiile legii, raporturile de serviciu cu aceștia, angajează personalul contractual al secretariatului Curții Supreme de Justiție, modifică, suspendă și încetează raporturile de muncă cu acesta;

h) exercită alte atribuții prevăzute de prezenta lege și de regulamentul Curții Supreme de Justiție.

(6) Prevederile alin. (2)-(4) se aplică în mod corespunzător și vicepreședintelui Curții Supreme de Justiție.

(7) Vicepreședintele Curții Supreme de Justiție exercită atribuțiile delegate de președinte în modul stabilit de regulamentul Curții Supreme de Justiție. În cazul vacanței funcției de președinte al Curții Supreme de Justiție sau în cazul lipsei motivate a acestuia, atribuțiile președintelui sunt exercitate de către vicepreședintele Curții Supreme de Justiție.

(8) În cazul vacanței funcțiilor de președinte și de vicepreședinte al Curții Supreme de Justiție sau în cazul lipsei președintelui și a vicepreședintelui, atribuțiile președintelui Curții Supreme de Justiție sunt exercitate de către un judecător al Curții Supreme de Justiție desemnat de Consiliul Superior al Magistraturii.

Articolul 10. Secretariatul Curții Supreme de Justiție

(1) Activitatea organizatorică și administrativă a Curții Supreme de Justiție este asigurată de secretariatul Curții Supreme de Justiție.

(2) Secretariatul Curții Supreme de Justiție este constituit din grefă și subdiviziunea administrativă. Structura, modul de funcționare și obligațiile secretariatului sunt stabilite în regulamentul Curții Supreme de Justiție.

(3) Grefa Curții Supreme de Justiție asistă judecătorii la exercitarea funcțiilor acestora și include subdiviziuni ale asistenților judiciari și alte subdiviziuni responsabile de unificarea practicii judiciare. În grefă activează funcționari publici numiți în funcție pe criterii de profesionalism, în conformitate cu Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Activitatea grefei este condusă de jurisconsultul Curții Supreme de Justiție. Jurisconsultul exercită funcția de secretar general al Curții Supreme de Justiție.

(4) Subdiviziunea administrativă asigură sub aspect organizatoric funcționarea Curții Supreme de Justiție. În subdiviziunea administrativă activează funcționari publici numiți în funcție în conformitate cu Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și personal contractual angajat în condițiile stabilite de legislația muncii. Activitatea subdiviziunii administrative este condusă de secretarul general adjunct al Curții Supreme de Justiție.

(5) Statul de personal al Curții Supreme de Justiție se aprobă de Plenul instanței, la propunerea președintelui Curții Supreme de Justiție, în limita bugetului aprobat.

Articolul 11. Bugetul Curții Supreme de Justiție

Bugetul Curții Supreme de Justiție este parte integrantă a bugetului instanțelor judecătorești, care se elaborează și se administrează în conformitate cu principiile, regulile și procedurile prevăzute de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014. Proiectul bugetului se transmite Consiliului Superior al Magistraturii după aprobarea de către Plenul Curții Supreme de Justiție.

Capitolul IV

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 12. Dispoziții finale

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Asistenții judiciari și alți funcționari publici angajați în secretariatul Curții Supreme de Justiție vor fi evaluați și, după caz, reconfirmați în funcțiile nou-create în cadrul Curții Supreme de Justiție după reorganizare, conform prevederilor Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și ale Codului muncii nr. 154/2003.

Articolul 13. Dispoziții tranzitorii

(1) Consiliul Superior al Magistraturii:

a) în termen de 5 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va anunța concurs pentru suplinirea funcțiilor vacante de judecător al Curții Supreme de Justiție. Dosarele candidaților vor fi depuse la Consiliul Superior al Magistraturii în termen de o lună de la data anunțării concursului;

b) în termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va adopta regulamentul cu privire la selectarea judecătorilor Curții Supreme de Justiție.

(2) Curtea Supremă de Justiție:

a) în termen de 6 luni de la data începerii activității în noua componentă conform prevederilor alin. (4), va propune Consiliului Superior al Magistraturii candidații pentru funcția de președinte și, respectiv, de vicepreședinte al Curții Supreme de Justiție;

b) în termen de 8 luni de la data începerii activității în noua componentă conform prevederilor alin. (4), va aproba regulamentul Curții Supreme de Justiție, noua organigramă și statul de personal ale Curții Supreme de Justiție, de asemenea va numi jurisconsultul și secretarul general al Curții Supreme de Justiție.

(3) La data intrării în vigoare a prezentei legi, Legea nr.789/1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.15-17, art.64), cu modificările ulterioare, se abrogă.

(4) Curtea Supremă de Justiție își va începe activitatea în noua componentă, în

conformitate cu prevederile prezentei legi, la data când Președintele Republicii Moldova va numi, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, 9 judecători evaluați în conformitate cu prevederile Legii nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție.

[Art.13 al.(4) modificat prin LP353 din 24.11.23, MO465-467/07.12.23 art.804; în vigoare 07.12.23]

(5) Curtea Supremă de Justiție continuă să funcționeze în componența actuală și examinează cauzele date prin lege în competența sa până la data când Președintele Republicii Moldova va numi, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, 9 judecători evaluați în conformitate cu prevederile Legii nr.65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție.

(6) Până la selectarea președintelui și a vicepreședintelui Curții Supreme de Justiție în modul stabilit de prezenta lege, Consiliul Superior al Magistraturii va desemna, din rândul judecătorilor Curții Supreme de Justiție, o persoană care va exercita atribuțiile președintelui Curții Supreme de Justiție, în conformitate cu prevederile Legii nr.514/1995 privind organizarea judecătorească.

(7) Până la începerea activității Curții Supreme de Justiție în noua componență, Guvernul va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege.

VICEPREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Mihail POPȘOI

Nr. 64. Chișinău, 30 martie 2023.